

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи

РІВНЕ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Електронний збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної
*Інтернет-конференції***

**«Підготовка майбутніх педагогів
до виховної діяльності
в освітньому просторі НУШ:
досвід, реалії, перспективи»**

12 травня 2023 року

Рівне – 2023

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Рівне: РДГУ. 2023. 287 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи».

ЗМІСТ

Петренко О. Б. Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: актуалізація проблеми.....	8
Кравченко О. Виховна діяльність зі студентською молоддю.....	12
Білавич Г. В., Притуляк Т. В., Скоропад М. І. Підготовка майбутніх учителів до виховання дітей як гуманістів засобами літературної спадщини Василя Сухомлинського.....	18
Баліка Л. М. Особливості впровадження дисципліни «Діяльність вихователя групи подовженого дня в умовах НУШ» в освітній процес ЗВО.....	25
Ваколюк А. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до наскрізної виховної діяльності...	29
Войтовська А. І. Професійна підготовка майбутніх педагогів до педагогічної діяльності.....	35
Карпич І. О. Діяльність працівників соціальної сфери з профілактики булінгу в закладах інтернатного типу.....	39
Левченко Н. В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю.....	43
Маковійчук О. В. Підготовка майбутніх вчителів до екологічного виховання молодших школярів на уроках дизайну і технологій.....	47
Матрос О. О. Нормативно-правове забезпечення регламентації інтеграції дітей з інвалідністю в просторі НУШ.....	52
Моргай Л. А. Нова українська школа.....	58
Поліщук І. В. Підготовка учителя Нової української школи: актуалізація ідей Т. Д. Дем'янюк.....	64
Стельмашук Ж. Г. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до вирішення педагогічних ситуацій і задач в освітньому процесі НУШ.....	67
Цуркан Т. Г., Цуркан Н. Г. Розвиток пізнавальної	73

активності молодших школярів.....	
Гоголь Т. В., Давидюк І. В. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ.....	79
Голя Г. М. Особливості післявоєнної підготовки вчителів Волині (на прикладі Луцького педагогічного училища).....	84
Дубовик К. Ю. Шляхи розвитку пізнавальної активності молодших школярів у сучасній початковій школі.....	87
Коваленко Н. І. Можливості розвитку обдарованої молоді в позашкільній освіті Польщі.....	94
Коваль К. Ю. Соціально-педагогічні умови взаємодії НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні.....	98
Кузьмич А. О. Європейські авторські школи кінця ХІХ – поч. ХХ ст.....	102
Левчук Н. О. Формування гуманних взаємин учнів початкових класів як педагогічна проблема.....	106
Петренко І. Ф. Підготовка майбутніх педагогів до формування освітнього простору класної кімнати Нової української школи.....	111
Попова К. В. Формування полікультурної компетентності педагогів як запорука їх успішного функціонування в реаліях освітнього простору НУШ.....	114
Шульгач М. І. Участь викладачів кафедр педагогіки Рівненського державного університету у міжнародному проєкті «Фінська підтримка реформи української школи».....	116
Яремович М. А. Громадянськість майбутніх учителів початкових класів НУШ через призму оновлення національної системи освіти в умовах глобальних геополітичних змін.....	122
Бабич А. Я. Принципи виховання емоційної культури молодших школярів.....	126

Вітковська К. О. Інноваційні підходи в професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	131
Войтович Т. В. Казка як засіб морально-естетичного виховання молодших школярів.....	137
Гаврилюк О. С. Педагогічні особливості формування моральних якостей дітей старшого дошкільного віку.....	141
Гомонець М. В. Особливості прояву конфліктної поведінки у дітей молодшого шкільного віку.....	146
Гордусенко М. В. Психолого-педагогічні особливості подолання стресових ситуацій дітьми молодшого шкільного віку.....	151
Демчук Д. О. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів.....	156
Колодич Т. В., Шалівська Ю. В. Організація виховної роботи з учнями початкової школи в умовах дистанційного навчання.....	163
Котух І. Я. Гурткова робота у розвитку творчих здібностей молодших школярів.....	167
Кравчук М. Ю. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи як педагогічна проблема.....	172
Маринич А. І. Роль національного виховання у формуванні особистості.....	176
Матвіюк А. С. Особливості індивідуальної роботи з молодшими школярами з девіантною поведінкою.....	178
Матюх О. А. Виховний потенціал музичного краєзнавства.....	182
Мельничук Л. Ю. Теоретичні засади забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти.....	186
Ничипорчук Г. П. Дитяче об'єднання у виховній системі закладу загальної середньої освіти.....	194
Панчук Г. М. Феномен поняття «естетична культура» в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях.....	198
Панчук І. О. Основні напрями та форми волонтерської діяльності.....	204

Пишняк М. М. Зміст національно-патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах війни в Україні.....	212
Полюхович Г. С., Шалівська Ю. В. Самоосвіта як ефективний чинник професійного зростання майбутнього вчителя початкової школи.....	216
Правник Н. С. Проблема підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації краєзнавчої роботи у педагогічній науці.....	220
Прокопчук Н. Я. Принципи роботи з «важкими дітьми» за В. О. Сухомлинським.....	227
Рижук О. С. Інтерактивні методики формування крос-культурних цінностей у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку.....	237
Рожко О. С. Роль та особливості волонтерської діяльності з дітьми молодшого шкільного віку.....	241
Смітюх Н. М. Сутність поняття «емпатія» у психолого-педагогічних джерелах.....	245
Спасіба А. С. До проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціалізації учнів.....	248
Тарасюк Н. А. Виховний аспект позашкільної освіти.	254
Фелістович Т. М. Форми і методи добровільної діяльності з молодшими школярами.....	258
Філатова М. С. Формування в учнів початкової школи знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі як психолого-педагогічна проблема.....	264
Шеремет Н. М. Особливості вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття.....	270
Богурський О. М. Формування почуття обов'язку та відповідальності учнів у процесі навчальної діяльності.....	278
Ісько Т. І. Формування математичної компетентності учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності.....	281
Снігур М. О. Виховання цінностей здорового способу життя учнів підліткового віку.....	283

Поліщук І В.,
доктор філософії з освітніх, педагогічних наук,
викладач кафедри теорії і методики виховання
Рівненського державного гуманітарного університету

ПІДГОТОВКА УЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ Т. Д. ДЕМ'ЯНЮК

Актуалізації ідей Т. Д. Дем'янюк щодо підготовки учителя Нової української школи має величезне значення для реалізації реформи, позаяк підготовка вчителя, який задовольнятиме вимоги сучасності – першочергове завдання реформування. У Концепції Нової української школи зазначається, що нова школа потребує нового вчителя, який зможе стати агентом змін, який володіє сучасними методиками викладання і здатен реалізовувати педагогіку партнерства [1]. Відтак, є закономірним науковий та практичний інтерес до позитивного педагогічного досвіду минулого, вивчення прогресивних ідей науковців і педагогів-практиків, які своєю діяльністю і творчим доробком прислужилися становленню і розвитку вітчизняної освіти й виховання. Зокрема, актуалізується потреба вивчення ідей Тамари Дмитрівни Дем'янюк (1944–2013 рр.) – відомої української педагогині, фахівчині з теорії і методики виховання.

Практично з перших днів проголошення незалежності України Тамара Дмитрівна активно включилася у побудову нової системи освіти, у формування нової ідеології освіти, яка базувалася «на ідеях демократизації, гуманізації освіти, особистісно зорієнтованого підходу до кожної дитини, задекларувавши свободу і співробітництво наріжними каменями нової ідеології» [4, с. 39].

Проблема особистості вчителя, система професійної підготовки вчителя української школи була предметом творчих пошуків й практичної реалізації Т. Д. Дем'янюк. У низці праць, як-то: «Модель професійної компетентності педагога» (1996), «Інноваційна діяльність педагогів» (2002), «Кодекс честі учителя» (2005), «Формування конкурентоспроможного вчителя за умов модернізації освітньої галузі в Україні» (2006), «Сучасні організаційні форми розвитку конкурентоспроможного вчителя» (2008), «Інноваційні технології підготовки конкурентоспроможного вчителя» (2009), «Теоретико-методологічні засади формування вчителя як конкурентоспроможного фахівця» (2011), «Соціально-педагогічні умови розвитку творчого потенціалу педагога» (2012) й ін. Тамара Дмитрівна обґрунтовувала ключову роль конкурентоспроможного вчителя, який зможе реалізувати гуманні ідеї виховання зростаючого покоління.

Підготовка вчителя Нової української школи, готового до реалізації освітньої політики держави шляхом опанування новітніми практиками, технологіями, методиками, формами, методами професійної діяльності на засадах інноваційних освітніх підходів, є сьогодні основним завданням закладів вищої педагогічної освіти. У Концепції «Нова українська школа» визначаються основні характеристики, якими повинен володіти випускник сучасного закладу освіти: особистість, здатна до критичного мислення; інноватор, здатний змінювати навколишній світ, конкурувати на ринку праці та вчитися упродовж життя; патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і поважає гідність та права людини [1].

Ідея підготовки мотивованого вчителя, вчителя-гуманіста, вчителя-інноватора, вчителя-дослідника,

вчителя-менеджера, орієнтованого на кращі традиції європейського освітнього простору, і водночас вчителя з глибокою національною свідомістю, активною громадянською позицією, що буде розбудовувати національну школу, була наскрізною у педагогічній спадщині Тамари Дмитрівни [2; 3]. Вона стверджувала: «Сьогодні учитель – інтелектуал, гуманіст – плекає душу майбутніх патріотів держави. А тому мета професійно-педагогічної діяльності – формувати не просто високоосвічених громадян, а духовно-моральних людей, наділених високими цінностями національної та загальнолюдської культури, сформованих на могутніх засадах християнської етики» [3].

Тамара Дмитрівна Дем'янюк пропагувала і реалізовувала інноваційні, новаторські ідеї, теоретично узагальнюючи та науково обґрунтовуючи нагромаджений досвід, ілюструючи конкретними прикладами діяльності окремих вчителів та педагогічних колективів. Шляхом експериментальної діяльності учена доводила необхідність формування конкурентоспроможного педагога у різних аспектах діяльності педагогів Рівненщини, як-то: використання інтерактивних технологій в системі формування вчителя як конкурентоспроможного фахівця (Березнівський район), пошук сучасних організаційних форм розвитку конкурентоспроможного вчителя (Володимирецький район), підготовка вчителя до інноваційної діяльності (Дубенський район), модернізація змісту, форм і методів підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в умовах роботи районного методичного кабінету (Костопільський район), технологія пошукової діяльності в процесі формування конкурентоспроможного вчителя (Демидівський район).

Педагогічні ідеї та практичний досвід Тамари Дмитрівни Дем'янюк щодо підготовки конкурентоспроможного вчителя нової формації є актуальними та затребуваними в умовах формування Нової української школи і є потужним джерелом ідей в контексті викликів сучасності.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи: МОН України. Київ, 2016. 40 с.
2. Дем'янюк Т. Д., Завалевський Ю. І., Мельничук Л. С. Використання інтерактивних технологій підготовки вчителя як конкурентоспроможного фахівця : наук. метод. посіб. Київ ; Рівне : РДГУ, 2008. 178 с.
3. Дем'янюк Т. Д., Савінова Н. С., Кособуцька Г. П. Інноваційні технології підготовки конкурентоспроможного вчителя : монографія. Рівне : РДГУ, 2009. 382 с.
4. Сухомлинська О. В. Радянська педагогіка як ідеологія. Спроба історичної реконструкції. *Шкільний світ*. 2015. № 4. С. 21–41.

Стельмашук Ж. Г.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методики виховання
Рівненського державного гуманітарного університету

**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО
ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВИРІШЕННЯ
ПЕДАГОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ І ЗАДАЧ В
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НУШ**